

Засади усного професійного мовлення (риторика) Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни	
Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>Для всіх</i>
Спеціальність	<i>Для всіх</i>
Освітня програма	<i>Для всіх</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній / весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 (60)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік/МКР</i>
Розклад занять	<i>щотижня</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	https://kumlk.kpi.ua/node/1852
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/OTM1MjY1MDUxMDda?hl=ru&cjc=uzcteyl

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей:

ЗДАТНІСТЬ:

- застосовувати норми усного професійного мовлення;
- запобігати різним формам порушень академічної доброчесності;
- вести ділові та приватні бесіди;
- організувати взаємодію зі співрозмовником, налагодити контакт, встановити зворотній зв'язок.
- використовувати різноманітні вербальні засоби впливу на співрозмовника під час фахового спілкування.
- самостійно підвищувати рівень особистої академічної культури.

2.2. Основні завдання навчальної дисципліни.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАННЯ:

- основних понять загальної риторики;
- загальних вимог до усного спілкування;
- основних понять та фундаментальних цінностей академічної доброчесності, її впливу на академічну культуру та якість освіти;
- сучасних методів риторичного аргументування;
- етапів підготовки усної промови;
- принципів безконфліктного спілкування;
- невербальних комунікативних сигналів;

- прийомів активізації уваги слухачів;
- основних законів спілкування;
- полеміки і полемічних прийомів;
- вимог до усних презентацій.

УМІННЯ:

- вирішувати комунікативні та мовленнєві завдання в конкретній ситуації спілкування;
- створювати промови на професійну тематику;
- застосовувати досвід формування культури академічної доброчесності та запобігання проявам академічної нечесності;
- вести розгорнутий монолог з фахової проблематики;
- організувати взаємодію з аудиторією, налагодити контакт,
- використовувати невербальні засоби спілкування для досягнення власної мети;
- підготувати академічний виступ для захисту курсового (дипломного) проекту;
- володіти полемічним мистецтвом (диспут, полеміка, дискусія);
- створювати ефективні усні та мультимедійні презентації.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Засади усного професійного мовлення (риторика)» разом з дисциплінами «Історія науки і техніки», «Іноземна мова», «Історія української культури» формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього фахівця.

Дисципліна «Засади усного професійного мовлення (риторика)» ґрунтується на отриманих під час навчання у середній загальноосвітній школі базових знаннях із сучасної української літературної мови.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Основи комунікативної лінгвістики

Тема 1.1. Природа спілкування і комунікації

Тема 1.2. Семантика та смисли у комунікації

Розділ 2. Академічна доброчесність та основи академічного красномовства

Тема 2.1. Види публічного мовлення

Тема 2.2. Техніка професійної публічної промови.

Тема 2.3. Оратор та аудиторія

Тема 2.4. Академічна культура, академічна доброчесність

Розділ 3. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем

Тема 3.1. Особливості ділового спілкування

Тема 3.2. Мистецтво аргументації. Особливості професійного дискусивно-полемічного спілкування

Тема 3.3. Суперечка як предмет еристики

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : Підручник для студ. вищих навч. закладів / Ф. С. Бацевич . – Київ : Академія, 2004 . – 342 с. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_b ook&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004078

2. Колотилова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. <https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika>

Допоміжна

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова [Електронний ресурс]. – Київ: Таксон, 2016. – 234 с. <https://drive.google.com/file/d/0ByePGdGpHh6Wa1NoR3g4S1FaWVE/view>
2. Берн Э. Игры в которые играют люди. Психология человеческих взаимоотношений: Люди которые играют в игры. Психология человеческой судьбы: Пер. с англ./Общ. ред. М.С. Мацковского; Послесловие Л.Г. Ионина и М.С. Мацковского. СПб.: 1992. – 400 с.
3. Джеймс Борг Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування / пер. з англ Н. Лазаревич. – Харків: Вид-во «Ранок»: Фабула, 2020. – 304с.
4. Ділове спілкування: усна і писемна форми : навч. посіб. / О. О. Тележкіна, Н. О. Лисенко, О. О. Кушнір, О. О. Литвиненко, Н. В. Піддубна. – Х. : Смугаста типографія, 2015. – 384 с. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/84441/dokumentoznavstvo/dilove_spilkuvannya_usna_i_pisemna_formi
5. Кузин С. На линии огня. Искусство отвечать на провокационные вопросы – СПб «Эксмо», 2016 – 460с.
- 6.Маковецька-Гудзь Ю.А. Storytelling у педагогічній практиці викладача. Zbiór artykułów naukowych. Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej “Pedagogika. Teoretyczne i praktyczne aspekty rozwoju współczesnej nauki” (30.03.2017 – 31.03.2017). Warszawa: “Diamond trading tour”. 2017. С. 9-13. http://конференция.com.ua/files/scientific_conference_63/63-32.pdf
- 7.Ораторське мистецтво: Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге /Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін. За ред. професора Н.П. Осипової. — Х.: Одіссей, 2006.
8. Піз А., Піз Б. Мова рухів тіла. Розширене видання/ Пер. з англ. – К: ТОВ "Компанія ОСМА", 2015. – 416с.
9. Седнев А. Выступление без подготовки. Что и как говорить, если вас застали врасплох: Манн, Иванов и Фербер; Москва; 2014 – 109с
10. Стернин И.А. Основы речевого воздействия. Учебное издание. – Воронеж: «Истоки», 2012.- 178 с. – Режим доступу: http://sterninia.ru/files/757/4_Izbrannye_nauchnye_publicatii/Rechevoe_vozdejstvie/Osnovi_rechevog_o_vozdeistviya2013.pdf
11. Стернин И.А. Фактор адресата в речевом воздействии - Воронеж: «Истоки», 2012. – 51 с. – Режим доступу: http://www.sterninia.ru/files/757/4_Izbrannye_nauchnye_publicatii/Rechevoe_vozdejstvie/Faktor_adresata-v_rechevom_vozdeistviyi.pdf
12. Экман П. Психология эмоций. Я знаю. Что ты чувствуешь. 2-е изд. / Пер. с англ. – СПб.: 2010. – 334 с.
13. Wow-виступ по-українськи. Ноу хау сучасного оратора/ Андрій Степура – 2-е вид.– Дніпро: Моноліт, 2019. – 304с

Література знаходиться у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського/ у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського/ на кафедрі УМЛК/ у системі «Електронний КАМПУС».

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Програмою навчальної дисципліни передбачено проведення лекційних та практичних занять

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
1	Лекція 1. Природа спілкування і комунікації. Базові поняття мовної комунікації. Комунікативна лінгвістика та її категорії. Структура процесу спілкування. Функції, види і форми спілкування. Основні закони спілкування.

	<p>Особливості міжособистісного спілкування.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи самопрезентації. 2. Тенденції сучасного спілкування 3. Елементарні компоненти комунікації. <p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : Підручник для студ. вищих навч. закладів / Ф. С. Бацевич . – Київ : Академія, 2004 . – С. 7-47. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004078 2. Ділове спілкування: усна і писемна форми : навч. посіб. / О. О. Тележкіна, Н. О. Лисенко, О. О. Кушнір, О. О. Литвиненко, Н. В. Піддубна. – Х. : Смуґаста типографія, 2015. – 384 с. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/84441/dokumentoznavstvo/dilove_spilkuvannya_usna_i_pisemna_formi
2	<p>Лекція 2. Семантика та смисли у комунікації.</p> <p>Вербальні і невербальні компоненти спілкування. Складові успішного виступу: голос, слова, рухи. Моделі спілкування. Елементарні компоненти та засоби комунікації. Слухання і його роль у комунікації. Комунікативні табу, комунікативні бар'єри.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зворотний зв'язок у комунікації 2. Модальність інтонації 3. Форми мовного впливу <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : Підручник для студ. вищих навч. закладів / Ф. С. Бацевич . – Київ : Академія, 2004 . – С. 47-68, 213-251. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004078 2. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika
3	<p>Лекція 3. Види публічного мовлення.</p> <p>Поняття риторики. Призначення риторики та її роль у суспільному житті. Основні розділи класичної риторики. Жанри публічних виступів. Алгоритм підготовки виступу. Видатні оратори-технарі.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні напрями неориторики. 2. Принципи та етапи підготовки публічного виступу. 3. Поняття «риторичне дерево». <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ділове спілкування: усна і писемна форми : навч. посіб. / О. О. Тележкіна, Н. О. Лисенко, О. О. Кушнір, О. О. Литвиненко, Н. В. Піддубна. – Х. : Смуґаста типографія, 2015. – 384 с. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/84441/dokumentoznavstvo/dilove_spilkuvannya_usna_i_pisemna_formi 2. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika
4.	<p>Лекція 4. Техніка професійної публічної промови.</p> <p>Структура професійної публічної промови. Етапи написання та запам'ятовування наукової академічної промови. Страх публічних виступів та прийоми його подолання. Психологічні прийоми впливу на слухачів. Маніпуляція та актуалізація. Сучасні методики переконання (сторітелінг).</p> <p>СРС</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відео виступ та публічний виступ: подібне та відмінне. 2. Словесна маніпуляція та способи її нейтралізації. 3. Закони, що діють у публічних виступах (закон композиції, закон краю). <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ділове спілкування: усна і писемна форми : навч. посіб. / О. О. Тележкіна, Н. О. Лисенко, О. О. Кушнір, О. О. Литвиненко, Н. В. Піддубна. – Х. : Смугаста типографія, 2015. – 384 с. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/84441/dokumentoznavstvo/dilove_spilkuvannya_usna_i_pisemna_formi 2. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika 3. Маковецька-Гудзь Ю.А. Storytelling у педагогічній практиці викладача. Zbiór artykułów naukowych. Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej “Pedagogika. Teoretyczne i praktyczne aspekty rozwoju współczesnej nauki” (30.03.2017 – 31.03.2017). Warszawa: “Diamond trading tour”. 2017. С. 9-13. http://конференция.com.ua/files/scientific_conference_63/63-32.pdf
5	<p>Лекція 5. Оратор та аудиторія.</p> <p>Стратегія і тактика оратора. Оратор та аудиторія. Типи ораторів та види аудиторії. Особливості спілкування промовця з аудиторією. Відповіді на запитання. Ефективна імпровізація. Усна та мультимедійна презентація, пітч.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «опору аудиторії». 2. Роль запитань у публічному виступі та способи відповіді на них. 3. Особливості усної презентації. <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika 2. Ділове спілкування: усна і писемна форми : навч. посіб. / О. О. Тележкіна, Н. О. Лисенко, О. О. Кушнір, О. О. Литвиненко, Н. В. Піддубна. – Х. : Смугаста типографія, 2015. – 384 с. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/84441/dokumentoznavstvo/dilove_spilkuvannya_usna_i_pisemna_formi 3. Ораторське мистецтво: Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге /Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін. За ред. професора Н.П. Осипової. — Х.: Одісей, 2006. http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Osipova-Oratorske-mistetstvo-2006.pdf
6	<p>Лекція 6. Академічна культура, академічна доброчесність.</p> <p>Основні прояви академічної нечесності. Плагіат. Кодекс честі університету. Методи запобігання академічної нечесності. Законодавче поле академічної доброчесності</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Плагіат як порушення академічної доброчесності 2. Основні способи перевірки академічних текстів на ознаки плагіату 3. Поняття інтелектуальної власності <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова» [Електронний ресурс]. – Київ : Таксон, 2016. – 234 с. https://drive.google.com/file/d/0BvePGdGpHh6Wa1NoR3g4S1FaWVE/view 2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. №1556-VII URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 3. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19
7	<p>Лекція 7. Особливості ділового спілкування.</p>

	<p>Стратегії поведінки під час ділової бесіди. Написання резюме. Самопрезентація. Особливості співбесіди з роботодавцем. SWOT-аналіз. Засади успішної співбесіди.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні вимоги до учасників ділового спілкування 2. Роль вербальних і невербальних засобів мовленнєвої культури у формуванні іміджу особи 3. Етикет телефонної розмови <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : Підручник для студ. вищих навч. закладів / Ф. С. Бацевич . – Київ : Академія, 2004 . – 342 с. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004078 2. Ділове спілкування: усна і писемна форми : навч. посіб. / О. О. Тележкіна, Н. О. Лисенко, О. О. Кушнір, О. О. Литвиненко, Н. В. Піддубна. – Х. : Смугаста типографія, 2015. – 384 с. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/84441/dokumentoznavstvo/dilove_splukuvannya_usna_i_pisemna_formi 3. Ораторське мистецтво: Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге /Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін. За ред. професора Н.П. Осипової. — Х.: Одіссей, 2006. http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Osipova-Oratorske-mistetstvo-2006.pdf
8	<p>Лекція 8. Мистецтво аргументації. Особливості професійного дискусивно-полемічного спілкування.</p> <p>Дискусія, види дискусій. Критика під час дискусії. Сучасні технології проведення дискусії. Види запитань. Полеміка як форма ораторського мистецтва: функції, принципи, прийоми.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості сприйняття, вивчення, розуміння співбесідника 2. Способи сприйняття критики 3. «Мозковий штурм» як один з кращих методів створення нових ідей <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika 2. Ораторське мистецтво: Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге /Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін. За ред. професора Н.П. Осипової. — Х.: Одіссей, 2006. http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Osipova-Oratorske-mistetstvo-2006.pdf
9	<p>Лекція 9. Суперечка як предмет еристики.</p> <p>Прийоми впливу в суперечках. Типові правила та помилки в суперечках. Мистецтво перемовин. Стратегії перемовин в ситуації конфлікту. Правила етикету ділової бесіди. Залік.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегічні підходи до ведення перемовин 2. Дедуктивна, правдоподібна та індуктивна аргументація 3. Ділове інтерв'ю <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 232 с. https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika 2. Ораторське мистецтво: Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге /Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін. За ред.

професора Н.П. Осипової. — Х.: Одіссей, 2006. <http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Osipova-Oratorske-mistetstvo-2006.pdf>

Практичні заняття

Основні завдання циклу практичних занять – закріпити теоретичний матеріал, засвоєний у ході лекційної частини курсу; навчити студентів узагальнювати набуті знання для вирішення конкретних комунікативних завдань, виробити навички мовленнєвої етики.

№ з/п	Назва теми заняття
1	Практичне заняття 1. Природа спілкування і комунікації.
2	Практичне заняття 2. Невербальні засоби спілкування.
3	Практичне заняття 3. Види публічного мовлення.
4	Практичне заняття 4. Техніка професійної публічної промови.
5	Практичне заняття 5. Оратор та аудиторія.
6	Практичне заняття 6. Методи і типи інформаційного пошуку. Здійснення міжнародної наукової комунікації
7	Практичне заняття 7. Особливості ділового спілкування.
8	Практичне заняття 8. Мистецтво аргументації. Особливості професійного дискусивно-полемічного спілкування.
9	Практичне заняття 9. Підвищення рейтингу. Залік

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Самостійна робота студента передбачає підготовку здобувача освіти до аудиторних занять та заліку.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять

Відвідування лекційних занять є вільним, бали за присутність на лекціях не додаються. Лише за відвідування практичних занять студенти не отримують бали: рейтинг студента формує активна участь на практичних заняттях й підготовленість до них, а також виконання завдань, передбачених СРС. Пропуск практичного заняття не дає можливості отримати студенту бали у семестровий рейтинг, проте кожен студент має право відпрацювати пропущені лише з поважної причини (лікарняний, офіційний дозвіл деканату) заняття за рахунок самостійної роботи під час консультацій, передбачених навчальним навантаженням викладача.

Заохочувальні бали студент отримує за участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни) або/та написання тез доповіді або оформлення творчої роботи як наукової роботи для участі у конкурсі студентських наукових робіт. Ваговий бал – 10.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- за активну участь на 8 практичних заняттях (9 практичне – підвищення рейтингу);
- виконання 3 експрес-контролів (на лекційних заняттях);
- виконання МКР

Критерії нарахування балів.

2.1. Робота на практичних заняттях.

Ваговий бал – 5, максимальна кількість балів на практичних заняттях становить $8 \times 5 = 40$ балів.

Критерії оцінювання:

«відмінно» – 5 балів – безпомилкове виконання практичного завдання або повна і ґрунтовна відповідь на теоретичне питання у відповідності до змісту завдання або питання;

«добре» – 4 бали – виконання практичного завдання із незначними помилками (до 3-х) або достатньо повна відповідь на теоретичне питання із незначними похибками;

«задовільно» – 3 бали – виконання практичного завдання зі значними помилками або не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання;

«незадовільно» – 0-2 балів – відсутність виконаного практичного завдання або його незадовільне виконання; невисвітлене теоретичне питання, незадовільна відповідь зі значними помилками (менше 60% теоретичного матеріалу є правильним чи відповідним) або відсутність відповіді.

2.2. Експрес-контрольна робота.

Ваговий бал – 8, максимальна кількість балів за 3 експрес-контрольні становить $3 \times 8 = 24$ бали.

Критерії оцінювання:

«відмінно» – 7 – 8 балів – безпомилкове виконання практичних завдань та повна і ґрунтовна відповідь на теоретичне питання у відповідності до змісту завдання або питання;

«добре» – 6 балів – виконання практичних завдань із незначними помилками та достатньо повна відповідь на теоретичне питання із незначними похибками;

«задовільно» – 5 балів – виконання практичних завдань із великою кількістю помилок та не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання;

«незадовільно» – 0 балів – відсутність виконаного практичних завдань або його незадовільне виконання (більше 60% завдань виконано неправильно); невисвітлене теоретичне питання, незадовільна відповідь зі значними помилками (більше 60% теоретичного матеріалу є неправильним чи невідповідним до змісту питання) або відсутність відповіді.

2.4. Модульна контрольна робота.

Ваговий бал – 36

Усна частина МКР оцінюється у 16 балів

Письмова частина оцінюється у 20 балів (2 теоретичні питання по 8 балів кожне та 1 практичне завдання – 4 бали).

Усна частина МКР

«відмінно» – 14-16 балів; правильно виконане завдання, творчий підхід до розкриття питання;

«добре» – 12-13 балів; виконане завдання має незначні змістові та мовленнєві помилки;

«задовільно» – 9-11 балів; виконання завдання неповне (60%), недостатні ґрунтовність та послідовність викладу, наявність помилок;

«незадовільно» – 0 балів. невідповідність змісту завдання, відсутність відповіді, невідповідність вимогам на оцінку «задовільно».

Письмова частина МКР

теоретичні питання

«відмінно» – 7 - 8 балів; повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – 6 балів; достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями;

«задовільно» – 5 балів; неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки;

«незадовільно» –0 балів. відсутність виконаного завдання або невідповідність вимогам на оцінку «задовільно».

практичне завдання

«відмінно» – 4 балів; правильно виконане завдання;

«добре»–3 бали; виконане завдання має незначні змістові та мовленнєві помилки;

«задовільно» –2 бали; виконання завдання неповне (60%) , наявність помилок;

«незадовільно» –0 балів. невідповідність змісту завдання, відсутність відповіді.

Умовою позитивного першого календарного контролю є отримання не менше 14 балів, другого календарного контролю – отримання не менше 25 балів.

Для отримання заліку «автоматом» потрібно мати рейтинг не менш, ніж 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менш 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу. Ця рейтингова оцінка є остаточною. У разі написання залікової контрольної роботи на оцінку, нижчу за отриману «автоматом», попередній рейтинг з дисципліни скасовується і до залікової відомості заноситься сума балів за залікову контрольну роботу («жорстка» РСО).

Залікова контрольна робота оцінюються у 100 балів максимум. Залікова контрольна робота складається з двох питань теоретичного характеру з різних розділів робочої програми та одного практичного завдання.

Кожне теоретичне питання оцінюється в 35 балів відповідно до системи оцінювання:

«відмінно» – 31-35 балів - повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – 25-30 балів - достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності);

«задовільно» – 20-24 балів - неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки);

«незадовільно» – 0 балів - незадовільна відповідь.

Практичне завдання оцінюється з 30 балів відповідно до системи оцінювання:

«відмінно» – 25-30 балів - повне безпомилкове розв'язування завдання;

«добре» – 20-24 балів - повне розв'язування завдання з несуттєвими неточностями;

«задовільно» – 15-19 балів - завдання виконане з певними недоліками;

«незадовільно» – 0 балів - завдання виконано з багатьма недоліками або не виконано.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Менше 50	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль, розміщено в додатку 1.

Зміст, вимоги та зразок МКР розміщені в додатку 2.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено старший викладач, кандидат філологічних наук Маковецька-Гудзь Юлія Анатоліївна
Ухвалено кафедрою української мови, літератури та культури (протокол № 3 від 12.10.2020)

Погоджено [Методичною радою університету](#) (протокол № 5 від 14.01.2021)

Зразки питань на залік

1. Охарактеризуйте категорії комунікативної лінгвістики.
2. Вкажіть структуру публічного виступу.
3. Опишіть тактику оратора: принципи, способи, композиційні засоби.
4. Поясніть сутність закону аудиторії.
5. Назвіть та поясніть складові інтонації у публічних виступах.
6. Вкажіть принципи розробки стратегії виступу з орієнтацією на аудиторію.
7. Визначте прийоми активізації уваги слухачів.
8. Опишіть плагіат як порушення академічної доброчесності.
9. Назвіть основні комунікативні закони.
10. Назвіть основні види історій, які використовуються у сторітелінгу.
11. Вкажіть основні способи боротьби зі страхом публічних виступів.
12. Назвіть основні способи перевірки академічних текстів на ознаки плагіату.
13. Назвіть основні складники аргументації.
14. Охарактеризуйте сутність полеміки та її різновиди.
15. Назвіть основні етапи публічного мовлення.
16. Охарактеризуйте основні закони риторики.
17. Окресліть поняття маніпуляція та актуалізація.
18. Охарактеризуйте прийоми впливу на слухачів.
19. Поясніть основні прийоми збереження уваги слухачів.
20. Визначте значення риторики для обраної вами професії.
21. Назвіть основні складові комунікації.
22. Назвіть ефективні способи написання та запам'ятовування публічного виступу.
23. Охарактеризуйте сучасні методики переконання (сторітелінг).
24. Назвіть принципи ефективної імпровізації.
25. Назвіть та поясніть типи суперечок. Стадії суперечки.
26. Розкрийте поняття спілкування як інструменту професійної діяльності.
27. Охарактеризувати невербальні засоби спілкування.
28. Охарактеризуйте типові правила та помилки в суперечках.
29. Розкрийте поняття слухання і його роль у професійній комунікації.
30. Окресліть основні комунікативні бар'єри.
31. Поясніть комунікативні табу та наведіть приклади.
32. Визначте роль оратора та аудиторії під час публічного виступу.
33. Поясніть в чому полягає культура сприймання публічного виступу.
34. Назвіть та охарактеризувати види дискусії.
35. Назвіть основні правила ведення дискусії.
36. Розкрийте сутність поняття "мозковий штурм".
37. Охарактеризуйте підходи до визначення поняття "презентація".
38. Назвіть та розкрийте методи запобігання академічної нечесності.
39. Вкажіть ознаки ефективної презентації.
40. Назвіть структурні елементи презентації.

Модульна контрольна робота

Мета *модульної контрольної роботи (МКР)* – закріпити знання студентів, отриманих під час лекційних занять та самостійної роботи з курсу, стимулювати самостійне укладання будь-якого виду промови, закріпити та перевірити вміння використовувати та дотримуватись норм сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні, використовувати навички та вміння, набуті під час проведення практичних занять.

Модульна контрольна робота складається з двох частин: 1 частина (усна) – підготовка на розповідь усного публічного виступу, 2 частина (письмова) – відповідь на теоретичне питання за всіма розділами програми та виконання практичних завдань за тематикою практичних занять.

Перша (усна) частина МКР має на меті перевірити знання студентів щодо написання та виголошення промови; створення ефективних усних презентацій, засобів і форм впливу на аудиторію, основних понять та фундаментальних цінностей академічної доброчесності.

Друга (письмова) частина МКР має на меті виявити знання студентами теоретичного підґрунтя написання публічних виступів, а також вміння студентів у застосуванні норм сучасної української мови у професійному дискурсі. Під час виконання письмового завдання студент дає відповідь на 3 запитання: 2 теоретичного характеру, що стосуються тематики лекційних занять курсу та 1 завдання практичного характеру на володіння лексичними нормами сучасної української літературної мови.

Кожен варіант МКР містить завдання однакового рівня складності.

Зразок модульної контрольної роботи

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з кредитного модуля

«Засади усного професійного мовлення (риторика)»

спеціальності: усі спеціальності

освітнього ступеня «Бакалавр»

Варіант 1

Усна частина.

Підготуйте публічний виступ на будь-яку морально-етичну чи суспільно-соціальну тему. За бажанням до виступу можна створити презентацію в Microsoft Power Point. *Орієнтовна тематика виступів: здоровий спосіб життя, сучасні технології, безпритульні тварини, вплив комп'ютера на дітей та підлітків, мотивація, сучасне мистецтво, ідеальний студент/викладач, стартап, вплив соціальних мереж, кіберспорт, інтернет-залежність, хобі, спорт та ін.*

Письмова частина.

1. Назвіть та поясніть які види слухання доречно застосовувати у наступних ситуаціях: на лекціях, під час дискусії, під час телефонної розмови, спілкування з друзями.
2. Поясніть поняття (теза, аргумент) та вкажіть різницю між ними.
3. виправте логічні помилки: *Відступати назад, вільна вакансія, моя особиста думка, місяць липень, адреса проживання дивний парадокс, дитячий лікар-педіатр, колега з роботи, маршрут руху, преїскурант цін, безкоштовний подарунок, спускатися вниз, сьогоднішній день.*